

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [\[et\]](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

[estónčina](#)

Swipe to change

Ako podať žalobu na súd

Estónsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Spory možno urovnávať súdnymi aj mimosúdnyimi prostriedkami.

Jedným z mimosúdnych spôsobov urovnávania sporov je **zmierenie**. Zmierenie predstavuje mimosúdny spôsob dobrovoľného urovnávania sporov pod vedením nezávislého a nestranného zmierovateľa. Zmierovateľ uľahčuje komunikáciu medzi jednotlivými stranami s cieľom nájsť riešenie sporu. Zmierovacie rokovania sú dôverná a zmierovateľ nesmie riadiť zmierovacie konanie spôsobom, ktorý by mohol vyvolať dojem, že má právomoc prijímať záväzné rozhodnutia. Zmierovateľom môže byť notár, právny zástupca alebo iná fyzická osoba vymenovaná stranami sporu s oprávnením vykonávať činnosť prostredníctvom právnickej osoby [ako sú zmierovatelia poisťovacieho zmierovacieho orgánu prostredníctvom Estónskeho poisťovacieho združenia (*Eesti Kindlustusseltside Liit*) a Estónskeho úradu pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (*Eesti Liikluskindlustuse Fond*)]. Zmierovacím orgánom je subjekt pridružený k štátnej agentúre alebo agentúre miestnej samosprávy, ako je výbor pre autorské práva (*autorõõiguse komisjon*). Dohoda o urovnání, ktorá je výsledkom zmierovacieho konania, predstavuje vykonateľný titul podľa právne stanovených podmienok za predpokladu, že súd túto dohodu vyhlásil za vykonateľnú, pričom ju možno predložiť súdnemu úradníkovi na účely núteného výkonu. Ak je zmierovateľom notár alebo právny zástupca, dohoda o urovnání, ktorá sa týka majetkového nároku, alebo dohoda o urovnání, ktorá sa týka nemajetkového nároku za predpokladu, že vo veci tohto nemajetkového nároku možno dosiahnuť kompromisnú dohodu, môže na požiadanie účastníkov zmierovacieho konania overiť notár, pričom podlieha okamžitému nútenému výkonu. V tomto prípade nie je nutné, aby súd vyhlásil dohodu o urovnání za vykonateľnú. Dohoda o urovnání potvrdená zmierovacím orgánom je pre účastníkov záväzná a súd ju nemusí vyhlásiť za vykonateľnú. **Rozhodcovské konanie** je ďalšou metódou alternatívneho urovnávania sporov. Keďže rozhodcovskú komisiu vymenúvajú samotní účastníci konania, môžu sa spoliehať na vedomosti, skúsenosti a nestrannosť rozhodcov. Účastníci majú takisto právo zvoliť si jazyk konania, uplatniteľné právo a procesný poriadok. Rozhodcovský súd možno vymenovať na účely len jedného prípadu (*ad hoc*) alebo môže pracovať na stálom základe. Stálym rozhodcovským súdom v Estónsku je rozhodcovský súd notárskej komory (*Notarite Koja vahekohus*). Na riešenie sporov vznikajúcich v rámci cezhraničných obchodných vzťahov sa v Estónsku často využíva rozhodcovský súd **Estónskej obchodnej a priemyselnej komory** [*Eesti Kaubandus-Tõõstuskoja (EKTK) arbitraaõõikohus*]. Rozsudok vydaný stálym estónskym rozhodcovským súdom predstavuje vykonateľný titul, pričom súd ho už nemusí vyhlásiť za vykonateľný. Rozsudky vydané inými rozhodcovskými súdmi vrátane rozhodcovských súdov *ad hoc* a rozhodcovskými súdmi iných štátov musí najskôr súd vyhlásiť za vykonateľné, aby podliehali nútenému výkonu. Okrem rozhodcovského a zmierovacieho konania existujú aj výbory na mimosúdne urovnávanie určitých druhov sporov.

Napríklad pracovnoprávne spory možno najskôr predložiť **výboru pre pracovnoprávne spory (tõõvaidluskomisjon)**. Výbor pre pracovnoprávne spory je nezávislý orgán, ktorý rieši individuálne pracovnoprávne spory; na tento výbor sa môžu obrátiť zamestnanci aj zamestnávateľa. Urovnávanie pracovnoprávných sporov prostredníctvom výboru pre pracovnoprávne spory je upravené v **zákone o urovnávaní pracovnoprávných sporov (individuaalse tõõvaidluse lahendamise seadus)**. Za urovnávanie sporov prostredníctvom výboru pre pracovnoprávne spory sa neúčtujú žiadne štátne poplatky. Výbor pre pracovnoprávne spory môže riešiť všetky spory vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov. Pri uplatňovaní práva obrátiť sa na výbor pre pracovnoprávne spory je dôležité uviesť si, že výbor rieši iba finančné nároky, ktorých hodnota nepresahuje 10 000 EUR. Nároky presahujúce 10 000 EUR musí riešiť súd. V návrhu predloženom výboru pre pracovnoprávne spory je nutné uviesť podstatné okolnosti sporu. Napríklad pri napadnutí prepustenia je nutné uviesť čas a dôvod prepustenia. V návrhu treba opísať charakter nehody medzi stranami, t. j. čo zamestnanec alebo zamestnávateľ neurobil, alebo čo podľa názoru navrhovateľa urobil v rozpore so zákonom. K návrhu treba priložiť dôkazy preukazujúce opodstatnenosť požadovaných nárokov (napr. pracovnú zmluvu, vzájomné dohody alebo korešpondenciu medzi zamestnancom a zamestnávateľom atď.) alebo odkazy na iné dôkazy a svedectvá. Ak navrhovateľ považuje za potrebné predvolať na podozretie svedka, v návrhu treba uviesť meno a adresu svedka. Rozhodnutie výboru pre pracovnoprávne spory, ktoré nadobudlo účinnosť, predstavuje vykonateľný titul a možno ho predložiť súdnemu úradníkovi na účely núteného výkonu. Za určitých okolností môže výbor pre pracovnoprávne spory vyhlásiť okamžitú vykonateľnosť svojho rozhodnutia. Ak strana sporu nesúhlasí s rozhodnutím výboru pre pracovnoprávne spory, môže na miestny súd (*maakohus*) podať žalobu v rovnakom pracovnoprávnom spore, pričom to musí urobiť do jedného mesiaca odo dňa nasledujúceho po dni doručenia prepisu rozhodnutia. V takomto prípade rozhodnutie výboru pre pracovnoprávne spory nenadobudne účinnosť.

Nároky vyplývajúce zo zmluvy medzi spotrebiteľom a obchodníkom môže riešiť **výbor pre spotrebiteľské spory (tarbijakaebuste komisjon)**. Urovnávanie spotrebiteľských sporov je upravené v **zákone o ochrane spotrebiteľa (tarbijakaitse seadus)**. Výbor pre spotrebiteľské spory má právomoc urovnávať domáce aj cezhraničné spotrebiteľské spory vyplývajúce zo zmlúv medzi spotrebiteľmi a obchodníkmi, pričom iniciátorom je spotrebiteľ, ak jednou zo strán sporu je obchodník so sídlom v Estónskej republike. Výbor má takisto právomoc urovnávať všetky spory týkajúce sa strát spôsobených chybným výrobkom za predpokladu, že sa strata dá určiť. Ak sa dokáže skutočnosť, že strata bola spôsobená, ale nie je možné vyčíslieť presnú sumu straty, napríklad v prípade nepeňažnej straty alebo strát, ktoré sa prejavujú v budúcnosti, výšku náhrady určí súd. Výbor nerieši spory týkajúce sa poskytovania nehospodárskych služieb všeobecného záujmu, vzdelávacích služieb ponúkaných verejnoprávnyimi právnickými osobami a služieb zdravotnej starostlivosti, ktorú poskytujú zdravotnícki pracovníci pacientom na účely posúdenia, zachovania alebo zlepšenia ich zdravotného stavu vrátane predpisovania, dispenzácie a poskytovania liekov a zdravotníckych pomôcok. Okrem toho výbor nerieši spory týkajúce sa nárokov súvisiacich s úmrtím, fyzickými zraneniami alebo poškodením zdravia, ani spory, ktorých postupy urovnávania sú stanovené v iných právnych predpisoch. Tieto spory urovnávajú príslušné inštitúcie alebo súdy (napr. okrem súdov môžu spory týkajúce sa nájomných zmlúv na bývanie urovnávať aj nájomné výbory). Návrh podaný spotrebiteľom sa prešetrí a výsledok urovnania sporu sa poskytne účastníkom v priebehu 90 dní od doručenia návrhu spotrebiteľa na preskúmanie. V prípade zložitých sporov možno túto lehotu predĺžiť. Rozhodnutie výboru pre spotrebiteľské spory sa musí dodržať do 30 dní odo dňa nasledujúceho po dni zverejnenia rozhodnutia na webovom sídle rady pre ochranu spotrebiteľa (*Tarbijakaitseamet*), pokiaľ nie je v rozhodnutí stanovené inak. Zoznam obchodníkov, ktorí nedodrжали rozhodnutia výboru, je zverejnený na webovom sídle rady pre ochranu spotrebiteľa; rozhodnutie výboru však nepodlieha nútenému výkonu, to znamená, že ho nemožno na tento účel predložiť súdnemu úradníkovi. Obchodníka, ktorý je uvedený na zozname, možno z tohto zoznamu vymazať, keď obchodník po

zápise do zoznamu dodrží rozhodnutie výboru alebo keď od zápisu obchodníka do zoznamu uplynulo viac ako 12 mesiacov. Ak strany sporu nesúhlasia s rozhodnutím výboru a nedodržia ho, môžu sa obrátiť na miestny súd s cieľom urovnať rovnaký spor. Obchodník písomne oznámi rade pre ochranu spotrebiteľa, že dodrжал rozhodnutie, alebo že sa vo veci obrátil na miestny súd, pričom priloží kópiu návrhu predloženého na miestny súd. Aj samotná rada pre ochranu spotrebiteľa môže so súhlasom spotrebiteľa ako jeho zástupca predložiť spor vyriešený výborom na pojednávanie miestnemu súdu, ak obchodník nedodrжал rozhodnutie a spor je relevantný z hľadiska uplatňovania zákona alebo iných právnych predpisov, alebo z hľadiska spoločných záujmov spotrebiteľov.

Spory týkajúce sa nájomných zmlúv na bývanie môže urovnávať **nájomný výbor**. Urovnávanie nájomných sporov je upravené v **zákone o urovnávaní nájomných sporov (üürivaidluse lahendamise seadus)**. Nájomné výbory neurovnávajú spory zahŕňajúce finančné nároky prevyšujúce 3 200 EUR. Nájomný výbor môže zriadiť miestna samospráva, pričom urovnáva nájomné spory, ktoré vzniknú v príslušnom území. V Estónsku je nájomný výbor zriadený len v Tallinne. V návrhu predloženom nájomnému výboru treba uviesť požiadavku navrhovateľa a skutočnosti, na ktorých je založená; k návrhu treba priložiť nájomnú zmluvu a dôkazy preukazujúce tvrdenia uvedené v návrhu, ako aj ďalšie príslušné listinné dôkazy. Rozhodnutie nájomného výboru, ktoré nadobudlo účinnosť, predstavuje vykonateľný titul a možno ho predložiť súdnemu úradníkovi na účely núteného výkonu. Ak strana sporu nesúhlasí s rozhodnutím nájomného výboru, môže sa vo veci rovnakého nájomného sporu obrátiť na miestny súd, pričom to musí urobiť v priebehu 20 dní odo dňa nasledujúceho po dni doručenia rozhodnutia výboru. V takomto prípade rozhodnutie nájomného výboru nenadobudne účinnosť. Urovnávanie sporov prostredníctvom uvedených výborov nepredstavuje povinné predsúdne konanie, t. j. ak strany nechcú alebo nemôžu urovnať spor mimosúdnymi prostriedkami, môžu sa vo veci svojho nároku obrátiť na súd. Súd a príslušný mimosúdny výbor sa v rovnakom čase nemôžu zaoberať rovnakými nárokmi.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Súkromnoprávne vzťahy sa riadia zásadou osobnej autonómie, to znamená, že veriteľ sa môže slobodne rozhodnúť, kedy uplatní svoj nárok voči dlžníkovi. V záujme právnej zrozumiteľnosti a stability práva dlžník môže využiť premlčaciu lehotu, ak veriteľ nepredložil svoj nárok v určitej lehote. Súd alebo iný orgán na urovnávanie sporov uplatní premlčaciu lehotu len v prípade, ak to povinná osoba požaduje. Nárok veriteľa teda nezaniká po uplynutí premlčacej lehoty. Ak je však nárok premlčaný a povinná osoba využije premlčaciu lehotu, súd sa nárokom nebude zaoberať a ani v príslušnej veci nevynesie rozsudok.

Premlčacia lehota v prípade nárokov vyplývajúcich z transakcií je tri roky.

Premlčacia lehota v prípade nárokov vyplývajúcich z transakcií je desať rokov, ak povinná osoba zámerne neplní svoje záväzky.

Premlčacia lehota v prípade nárokov týkajúcich sa prevodu nehnuteľnosti, zaťaženia nehnuteľnosti vecným právom, prevodu alebo ukončenia vecného práva alebo zmeny obsahu vecného práva je desať rokov.

Premlčacia lehota v prípade nároku vyplývajúceho z práva je desať rokov od momentu, keď sa pohľadávka stane splatnou, pokiaľ sa v právnych predpisoch nestanovuje inak.

Premlčacia lehota v prípade nároku vyplývajúceho z protiprávne spôsobenej škody je tri roky od momentu, keď sa oprávnená osoba dozvedela o škode a o osobe povinnej nahradiť spôsobenú škodu, prípadne sa o nich mala dozvedieť.

Premlčacia lehota v prípade nároku vyplývajúceho z bezdôvodného obohatenia je tri roky od momentu, keď sa oprávnená osoba dozvedela o získaní nároku vyplývajúceho z bezdôvodného obohatenia, prípadne sa o ňom mala dozvedieť.

Premlčacia lehota v prípade nároku na plnenie opakovaných záväzkov (s výnimkou nárokov na plnenie vyživovacích povinností) je tri roky v prípade každého jednotlivého záväzku bez ohľadu na právny základ nároku.

Premlčacia lehota v prípade nároku na plnenie vyživovacích povinností je desať rokov v prípade každého jednotlivého záväzku.

Premlčacia lehota v prípade nárokov na uvedenie veci do pôvodného stavu vyplývajúcich z vlastníckeho práva a v prípade nárokov vyplývajúcich z rodinného alebo dedičského práva je 30 rokov od momentu, keď sa pohľadávka stane splatnou, pokiaľ sa v právnych predpisoch nestanovuje inak.

Nárok na uvedenie veci do pôvodného stavu vyplývajúci z vlastníckeho práva voči svojvoľnému držiteľovi nezaniká.

Na určité nároky vyplývajúce z pracovnoprávnych vzťahov sa vzťahuje premlčacia lehota, pokiaľ ide o obrátenie sa na súd. Napríklad lehota na predloženie nároku výboru pre pracovnoprávne spory alebo na súd na účely uznania práv vyplývajúcich z pracovnoprávnych vzťahov a na ochranu porušených práv je štyri mesiace. Podanie na súde alebo návrh výboru pre pracovnoprávne spory na účely odvolania ukončenia pracovnej zmluvy možno podať do 30 kalendárnych dní od doručenia vyhlásenia o ukončení; do 30 kalendárnych dní od doručenia vyhlásenia o ukončení môže zamestnanec predložiť návrh na súd alebo výbor pre pracovnoprávne spory s cieľom napadnúť ukončenie, keďže je v rozpore so zásadou dobrej viery, pokiaľ zamestnávateľ neukončil zmluvu z dôvodu porušenia pracovnej zmluvy zamestnancom; lehota na predloženie nároku týkajúceho sa miezd je tri roky.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Okolnosti, za ktorých sa vecou môže zaoberať estónsky súd, sú stanovené v ustanoveniach týkajúcich sa medzinárodnej právomoci. Vec patrí do právomoci estónskeho súdu, ak estónsky súd môže viesť konanie vo veci v súlade s ustanoveniami o príslušnosti a právomoci alebo na základe dohody o právomoci, pokiaľ sa v právnych predpisoch alebo v medzinárodnej dohode nestanovuje inak. Medzinárodná právomoc nie je výlučná, pokiaľ sa v právnych predpisoch alebo v medzinárodnej dohode nestanovuje inak. Ustanovenia estónskeho **Občianskeho súdneho poriadku (tsiviilkohtumenetluse seadustik)** týkajúce sa medzinárodnej právomoci sa uplatňujú len v rozsahu, v ktorom táto oblasť nie je inak upravená v medzinárodnej dohode alebo v týchto nariadeniach Európskej únie:

- 1) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach;
- 2) nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000;
- 3) nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti;
- 4) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve;
- 5) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 655/2014 o zavedení konania týkajúceho sa európskeho príkazu na zablokovanie účtov s cieľom uľahčiť cezhraničné vymáhanie pohľadávok v občianskych a obchodných veciach.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Súd, na ktorom možno podať žalobu na osobu a na ktorom možno voči osobe vykonať iné procesné úkony, sa stanovuje na základe **všeobecnej právomoci**, pokiaľ sa v zákone nestanovuje, že žalobu treba podať na inom súde, prípadne že úkon má vykonať iný súd.

V rámci **voliteľnej právomoci** je určený súd, na ktorom možno na osobu podať žaloby a na ktorom možno vykonať iné procesné úkony voči osobe mimo všeobecnej právomoci.

V rámci **výlučnej právomoci** je určený výhradný súd, na ktorý sa možno obrátiť na účely rozhodovania v občianskoprávnej veci. Právomoc v nesporných veciach je výlučná, pokiaľ sa v právnych predpisoch nestanovuje inak.

V zmysle všeobecnej právomoci sa žaloba proti fyzickej osobe podáva na súde podľa miesta jej pobytu a žaloba proti právnickej osobe sa podáva na súde podľa miesta jej sídla. Ak miesto pobytu fyzickej osoby nie je známe, žalobu proti tejto osobe j možno podať na súde podľa posledného známeho miesta jej pobytu.

Ak podľa všeobecných ustanovení vec nepatrí do právomoci estónskeho súdu alebo právomoc nemožno určiť a v medzinárodnej dohode alebo v právnych predpisoch nie je stanovené inak, konanie vo veci sa uskutoční na miestnom súde kraja Harju (*Harju Maakohus*), pokiaľ:

konanie vo veci sa musí vykonať v Estónskej republike v súlade s medzinárodnou dohodou,

navrhovateľ je občanom Estónskej republiky alebo má pobyt v Estónsku a nemá možnosť brániť svoje práva v cudzom štáte, alebo sa to od neho nedá očakávať,

vec je z nejakého iného dôvodu úzko spätá s Estónskom a navrhovateľ nemá možnosť brániť svoje práva v cudzom štáte alebo sa to od neho nedá očakávať.

Na miestnom súde kraja Harju sa konanie uskutoční aj vtedy, ak vec patrí do právomoci estónskeho súdu, ale nie je možné určiť, do právomoci ktorého estónskeho súdu táto vec patrí. Platí to aj v prípade, ak bola právomoc estónskeho súdu určená dohodou, ale nebola určená právomoc konkrétneho súdu.

V zmysle výlučnej (povinnej) právomoci sa na súde podľa umiestnenia nehnuteľnosti podávajú žaloby v týchto veciach:

nárok týkajúci sa uznania existencie vlastníckeho práva, obmedzeného vecného práva alebo iného zaťaženia vecným právom týkajúcim sa nehnuteľnosti, alebo uznania neexistencie takýchto práv alebo vecných bremien, alebo nárok týkajúci sa iných práv vzťahujúcich sa na nehnuteľný majetok;

určenie hraníc alebo rozdelenie nehnuteľného majetku;

ochrana držby nehnuteľného majetku;

nárok vzťahujúci sa na vlastnícke právo vyplývajúce z vlastníctva bytu;

nárok týkajúci sa núteného výkonu vzťahujúceho sa na nehnuteľný majetok;

nárok vyplývajúci z nájmovej zmluvy alebo zmluvy o komerčnom nájme, ktorá sa týka nehnuteľného majetku, alebo z inej zmluvy o využívaní nehnuteľnosti v zmysle zákona o záväzkoch, alebo z platnosti týchto zmlúv.

Žaloba týkajúca sa nevolníctva, vecného bremena alebo predkupného práva vzťahujúceho sa na nehnuteľnosť sa podáva na súde, v ktorého právomoci sa nehnuteľnosť nachádza.

V zmysle výlučnej (povinnej) právomoci žaloba vo veci zrušenia nespravodlivej štandardnej zmluvnej podmienky alebo vo veci zrušenia alebo stiahnutia odporúčania podmienky osobou odporúčajúcou uplatňovanie podmienky sa podáva na súde podľa miesta podnikania žalovaného, alebo ak neexistuje, na súde podľa miesta pobytu alebo sídla žalovaného. Ak žalovaný nemá miesto podnikania, miesto pobytu, ani sídlo v Estónsku, žalobu treba podať na súde, v ktorého miestnej príslušnosti sa štandardná podmienka uplatnila.

Žaloba právnickej osoby s cieľom dosiahnuť, aby orgán zrušil rozhodnutie alebo aby ho vyhlásil za neplatné, sa v zmysle výlučnej právomoci podáva na súde, ktorý je príslušný podľa sídla právnickej osoby.

Estónsky súd môže viesť pojednávanie v manželskej veci, ak:

aspoň jeden z manželov je občanom Estónskej republiky alebo bol jej občanom v čase uzavretia manželstva;

obaja manželia majú pobyt v Estónsku;

jeden z manželov má pobyt v Estónsku, okrem prípadu, keď by rozsudok, ktorý sa má prijať, zjavne nebol uznaný v krajine štátnej príslušnosti ani jedného z manželov.

V rámci výlučnej právomoci žalobu v manželskej veci, o ktorej má rozhodovať estónsky súd, treba podať na súde podľa spoločného pobytu manželov a ak neexistuje, na súde podľa miesta pobytu žalovaného. Ak žalovaný nemá pobyt v Estónsku, žalobu treba podať na súde podľa pobytu spoločného maloletého dieťaťa zúčastnených strán a ak nemajú spoločné maloleté dieťa, na súde podľa miesta pobytu navrhovateľa.

Ak bola pridelená starostlivosť o majetok neprítomnej osoby, pretože táto osoba je nezvestná, alebo ak bol osobe určený opatrovník, pretože táto osoba má obmedzenú právnu spôsobilosť, alebo ak bola osoba uväznená a je vo výkone trestu, návrh na rozvod s takouto osobou možno podať aj na súde podľa miesta pobytu navrhovateľa.

Estónsky súd môže konať vo veci určenia otcovstva, ak aspoň jeden z účastníkov konania je občanom Estónskej republiky alebo ak aspoň jeden z účastníkov má pobyt v Estónsku. Návrh na začatie konania vo veci určenia otcovstva, ktorým sa má zaoberať estónsky súd, treba podať v zmysle výlučnej právomoci na súde podľa miesta pobytu dieťaťa. Ak dieťa nemá pobyt v Estónsku, návrh treba podať na súde podľa pobytu žalovaného. Ak žalovaný nemá pobyt v Estónsku, návrh treba podať na súde podľa pobytu navrhovateľa. To isté sa uplatňuje aj na veci týkajúce sa výživného.

V rámci voliteľnej právomoci možno na fyzickú osobu podať žalobu zahŕňajúcu majetkový nárok aj na súde podľa miesta jej prechodného pobytu, ak je tento pobyt dlhodobejší, napríklad z dôvodu zamestnaneckého alebo služobného pomeru, štúdia alebo z iného podobného dôvodu. Žalobu, ktorá sa týka hospodárskych alebo profesijných činností žalovaného, možno podať aj na súde podľa miesta podnikania.

Právnická osoba založená na členstve vrátane obchodnej spoločnosti, prípadne jej člen, partner alebo akcionár, môže v rámci voliteľnej právomoci podať žalobu vyplývajúcu z takéhoto členstva alebo účasti proti členovi, partnerovi alebo akcionárovi právnickej osoby aj na súde podľa sídla tejto právnickej osoby. Ak má osoba pobyt alebo sídlo v zahraničnom štáte, možno proti nej v rámci voliteľnej právomoci podať žalobu zahŕňajúcu majetkový nárok aj na súde, do ktorého miestnej príslušnosti patrí majetok, na ktorý sa nárok vzťahuje, prípadne na súde, do ktorého miestnej príslušnosti patrí iný majetok tejto osoby. Ak je majetok zapísaný vo verejnom registri, uvedenú žalobu možno podať aj na súde podľa miesta registra, v ktorom je majetok zapísaný. Ak je majetkom nárok podľa zákona o záväzkoch, uvedenú žalobu možno podať aj na súde podľa miesta pobytu alebo sídla dlžníka. Ak je nárok zabezpečený hmotným objektom, žalobu možno podať aj na súde, do ktorého miestnej príslušnosti objekt patrí.

Žalobu vo veci uplatnenia nároku zabezpečeného hypotékou alebo nároku, ktorý je spojený s vecným bremenom na nehnuteľnosti, alebo inú podobnú žalobu zahŕňajúcu podobný nárok možno podať aj na súde, do ktorého miestnej príslušnosti nehnuteľnosť patrí za predpokladu, že dlžník je majiteľom registrovanej nehnuteľnosti, ktorá je zabezpečená hypotékou alebo na ktorú sa vzťahuje vecné bremeno.

Žalobu proti vlastníkovi bytu, ktorá vyplýva z právneho vzťahu týkajúceho sa vlastníctva bytu, možno v rámci voliteľnej právomoci podať aj na súde, do ktorého miestnej príslušnosti dotknutý byt patrí.

Žalobu vyplývajúcu zo zmluvy alebo žalobu na účely vyhlásenia neplatnosti zmluvy možno v rámci voliteľnej právomoci podať aj na súde, v ktorého miestnej príslušnosti by sa dotknutá zmluvná povinnosť vykonala.

Spotrebiteľ môže v rámci voliteľnej právomoci podať žalobu vyplývajúcu zo zmluvy alebo vzťahu podľa paragrafov 35, 46, 52, 208 ods. 4, paragrafov 379, 402, 635 ods. 4 alebo paragrafov 709, 734 alebo 866 zákona o záväzkoch (*võlaõigusseadus*) alebo žalobu vyplývajúcu z akejkoľvek inej zmluvy uzavretej s podnikom, ktorého sídlo alebo miesto podnikania je v Estónsku, aj na súde podľa miesta pobytu spotrebiteľa. To neplatí pre žaloby vyplývajúce zo zmlúv o preprave.

Poistník, prijímateľ alebo iná osoba oprávnená požadovať plnenie od poisťovateľa na základe poisťovej zmluvy môže v rámci voliteľnej právomoci proti poisťovateľovi podať žalobu vyplývajúcu z poisťovej zmluvy aj na súde, do ktorého miestnej príslušnosti patrí miesto pobytu alebo sídlo dotknutej osoby.

V prípade poistenia zodpovednosti za škodu alebo poistenia budovy, nehnuteľného alebo huteľného majetku spolu s budovou alebo nehnuteľnosťou možno v rámci voliteľnej právomoci podať žalobu proti poisťovateľovi aj na súde, v ktorého miestnej príslušnosti došlo k úkonu alebo udalosti, ktorá spôsobila škodu, prípadne v ktorého miestnej príslušnosti bola škoda spôsobená.

Zamestnanec môže v rámci voliteľnej právomoci podať žalobu vyplývajúcu z pracovnej zmluvy aj na súde podľa svojho miesta pobytu alebo pracoviska.

Žalobu vo veci náhrady za nezákonne spôsobenú škodu možno v rámci voliteľnej právomoci podať aj na súde, v ktorého miestnej príslušnosti došlo k úkonu alebo udalosti, ktorá spôsobila škodu, prípadne do ktorého miestnej príslušnosti patrí miesto, na ktorom bola škoda spôsobená.

Žalobu, ktorej predmetom je určenie dedičského práva, nárok dediča voči držiteľovi dedičstva, nárok vyplývajúci z odkazu majetku v závete alebo z dedičskej zmluvy, prípadne nárok v prípade povinného podielu alebo v prípade rozdelenia dedičstva, možno v rámci voliteľnej právomoci podať aj na súde, v ktorého miestnej príslušnosti mal zosnulý pobyt v čase smrti. Ak bol zosnulý občanom Estónskej republiky, ale v čase smrti nemal pobyt v Estónsku, túto žalobu možno podať aj na súde, v ktorého miestnej príslušnosti mal zosnulý posledný známy pobyt v Estónsku. Ak zosnulý nemal pobyt v Estónsku, žalobu možno podať na miestnom súde kraja Harju.

Žalobu na viacerých žalovaných možno podať na súde podľa miesta pobytu alebo sídla jedného zo spolužalovaných podľa výberu navrhovateľa.

Ak možno proti jednému žalovanému podať viacero žalôb na základe rovnakých okolností, všetky žaloby možno podať na súde, na ktorom by bolo možné podať žalobu týkajúcu sa jedného nároku, prípadne viacerých nárokov vyplývajúcich z rovnakej skutočnosti.

Protinávrh možno podať na súde, na ktorom bola podaná žaloba, za predpokladu, že protinávrh nepatrí do výlučnej právomoci. To sa uplatňuje aj v prípadoch, keď by sa podľa všeobecných ustanovení protinávrh mal podať na súde zahraničného štátu.

Žalobu tretej strany s nezávislým nárokom možno podať na súde, ktorý vedie konanie o hlavnej žalobe.

Žalobu týkajúcu sa konkurzného konania alebo konkurznej podstaty (proti úpadcovi, správcovi alebo členovi konkurzného výboru) vrátane žaloby vo veci vyňatia majetku z konkurznej podstaty možno podať aj na súde, ktorý vyhlásil konkurz. Žalobu vo veci uznania nároku možno podať aj na súde, ktorý vyhlásil konkurz.

Úpadca môže takisto podať žalobu týkajúcu sa konkurznej podstaty vrátane žaloby o vrátenie na súde, ktorý vyhlásil konkurz.

V prípade, že žaloba sa podáva na inom súde ako je všeobecný súd žalovaného, treba to súdu odôvodniť.

Ak by vec mohla súčasne patriť do právomoci viacerých estónskych súdov, navrhovateľ má právo vybrať si súd, na ktorom podá návrh. V takomto prípade sa vecou zaoberá len prvý súd, na ktorý bol doručený návrh.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

V Estónsku sa príslušnosť súdu neurčuje podľa charakteru prípadu ani podľa výšky spornej sumy.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Pokiaľ nie je v právnych predpisoch stanovené inak, účastníci konania (navrhovateľ, odporca, tretia strana) sa môžu zúčastňovať na konaní osobne alebo prostredníctvom zástupcu s právnou spôsobilosťou v občianskoprávnom konaní. Ak sa účastník konania osobne zúčastňuje na prípade, nezaniká mu tým právo mať zástupcu alebo poradcu v danej veci.

Právna spôsobilosť v občianskoprávnom konaní znamená spôsobilosť osoby vlastným konaním vykonávať občianskoprávne procesné práva a plniť občianskoprávne procesné povinnosti pred súdom. Plnú právnu spôsobilosť má osoba vo veku najmenej 18 rokov. Osoby s obmedzenou právnou spôsobilosťou nemajú ani právnu spôsobilosť v občianskoprávnom konaní, pokiaľ sa obmedzenie právnej spôsobilosti dospelého nevzťahuje na vykonávanie občianskoprávných procesných práv a plnenie občianskoprávných procesných povinností. Maloletý vo veku najmenej 15 rokov má právo zúčastňovať sa konaní spolu so svojím právnym zástupcom.

Zmluvným zástupcom pred súdom môže byť advokát alebo akákoľvek iná osoba, ktorá dosiahla štátom uznané právnické vysokoškolské vzdelanie najmenej druhého stupňa (magisterské), rovnocennú kvalifikáciu v zmysle paragrafu 28 ods. 22

zákona Estónskej republiky o vzdelávaní (*Eesti Vabariigi haridusseadus*) alebo rovnocennú zahraničnú kvalifikáciu.

Právnickú osobu zastupuje pred súdom člen jej správnej rady alebo orgánu nahrádzajúceho správnu radu (právny zástupca), pokiaľ v právnych predpisoch alebo v stanovách spoločnosti nie je stanovená možnosť uplatniť spoločné právo zastupovania. Člen správnej rady môže splnomocniť zmluvného zástupcu, aby sa zaoberal vecou na súde. Splnomocnenie takého zástupcu nemá vplyv na účasť právneho zástupcu, t. j. člena správnej rady právnickej osoby na konaní.

Ak sa to vyžaduje v právnych predpisoch, určí dotknutej osobe zástupcu súd.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

V návrhu musí byť uvedený názov súdu, ktorému má byť vyhlásenie predložené. Návrh možno podať aj elektronicky prostredníctvom portálu, ktorý je k dispozícii na webovom sídle <https://www.e-toimik.ee/>, pričom sa treba prihlásiť pomocou preukazu totožnosti. Návrh možno podať aj elektronicky, **faxom alebo prostredníctvom elektronickej pošty odoslaním na e-mailovú adresu vyhradenú na tento účel**. Pri osobnom podaní návrhu je potrebné odovzdať ho na podateľni príslušného súdu.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Súdne konanie a kancelárska agenda na súdoch sa vedie v estónskom jazyku. Návrh musí byť podaný v estónskom jazyku a v písomnej forme. Návrh podaný na súd musí byť podpísaný; možno ho podať aj vo formáte s digitálnym podpisom prostredníctvom portálu, ktorý je k dispozícii na webovom sídle <https://www.e-toimik.ee/>, pričom sa treba prihlásiť pomocou preukazu totožnosti, alebo ho možno poslať elektronickou poštou vo formáte s digitálnym podpisom. Návrh možno poslať faxom alebo elektronickou poštou vo formáte bez digitálneho podpisu iba v prípade, že podpísaný návrh sa na súde podá čo najskôr.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Neexistuje štandardné tlačivo na podávanie návrhov. V návrhoch musia byť uvedené tieto informácie:

mená, adresy a kontaktné údaje účastníkov konania a všetkých prípadných zástupcov,

názov súdu,

jasne vyjadrený nárok navrhovateľa (predmet konania),

skutkové okolnosti, ktoré tvoria základ konania (dôvod konania),

dôkazy dokazujúce okolnosti, ktoré tvoria dôvod konania, a konkrétny odkaz na skutočnosti, ktoré chce navrhovateľ pomocou jednotlivých dôkazov dokázať,

informácia o tom, či navrhovateľ súhlasí s preskúmaním veci prostredníctvom písomného konania, alebo chce, aby sa súd vecou zaoberal na súdnom pojednávaní,

hodnota sporu, pokiaľ nejde o konanie na vyplatenie konkrétnej sumy peňazí,

zoznam príloh k návrhu,

podpis alebo v prípade elektronicky podaného dokumentu digitálny podpis účastníka konania alebo jeho zástupcu.

Ak navrhovateľ chce, aby sa vec preskúmala prostredníctvom dokumentačného konania, musí to uviesť vo svojom podaní.

Ak navrhovateľ v konaní zastupuje zástupcu, v podaní je nutné uviesť aj podrobné informácie o zástupcovi. Ak navrhovateľ chce v konaní využiť pomoc tlmočníka alebo prekladateľa, musí to uviesť v návrhu a podľa možnosti doplniť aj podrobné informácie o tlmočníkovi alebo prekladateľovi.

V prípade, že žaloba sa podáva na inom súde ako je všeobecný súd žalovaného, treba to súdu odôvodniť.

Návrhy v prípade rozvodu musia okrem uvedených informácií obsahovať aj mená a dátumy narodenia spoločných maloletých detí manželov, informácie o osobe, ktorá žije a vychováva deti, a o osobe, s ktorou deti žijú, ako aj návrh usporiadania, pokiaľ ide o rodičovské práva a výchovu detí po rozvode. Ak je navrhovateľom alebo odporcom právnická osoba zapísaná vo verejnom registri, k podaniu treba priložiť prepis registračnej karty, výpis z registra alebo registračné osvedčenie, pokiaľ súd nie je schopný skontrolovať si tieto údaje v registri sám. V prípade iných právnických osôb je potrebné predložiť iné dôkazy o existencii subjektu a jeho právnej spôsobilosti.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Štátny poplatok sa účtuje za preskúmanie návrhu, odvolania alebo žiadosti. Výška štátneho poplatku závisí od hodnoty občianskoprávnej veci [pozri prílohu 1 k zákonu o štátnych poplatkoch (*riigilõivuseadus*)], prípadne je jeho výška stanovená ako konkrétna suma, ktorú treba uhradiť podľa druhu nároku. Štátny poplatok sa neplatí za konanie o žiadosti o právnu pomoc, keď bol podaný návrh na náhradu miezd alebo na výživné a v ďalších prípadoch stanovených v zákone o štátnych poplatkoch.

Štátny poplatok sa platí pred požiadanim o vykonanie úkonu. Žiadosť sa oznámi odporcovi a ostatné postupy vyplývajúce z úkonu, za ktorý sa účtuje štátny poplatok, sa vykonajú až po zaplatení štátneho poplatku. Ak štátny poplatok nie je zaplatený v plnej výške, súd poskytne žiadateľovi lehotu, v ktorej musí uhradiť celú sumu. Ak štátny poplatok nie je uhradený v lehote splatnosti, žiadosť nie je akceptovaná a nepreskúma sa. Ak je výška štátneho poplatku zaplateného za preskúmanie nároku nižšia ako suma stanovená v zákone, súd bude požadovať zaplatenie štátneho poplatku vo výške stanovenej v zákone. Ak navrhovateľ neuhradí štátny poplatok v lehote splatnosti stanovenej súdom, súd sa nebude podaním zaoberať v zodpovedajúcom rozsahu nároku. Pri platení štátneho poplatku treba v platobnom doklade uviesť úkon, na ktorý sa vzťahuje uhrádzaný štátny poplatok. Ak sa štátny poplatok uhrádza za inú osobu, treba uviesť aj jej meno. Ak po podaní žiadosti súd požaduje zaplatenie dodatočného štátneho poplatku, pri jeho zaplatení prostredníctvom úverovej inštitúcie treba uviesť aj referenčné číslo pridelené súdom.

Vo všeobecnosti platí, že nevyhnutné a primerané náklady na zmluvného zástupcu musí zaplatiť strana, proti ktorej je vynesený rozsudok. Na udelenie náhrady za náklady na zmluvného zástupcu nie je potrebné doložiť zaplatenie týchto nákladov; postačujúcim dokladom na získanie náhrady je faktúra vystavená za poskytovanie právnych služieb. V Občianskom súdnom poriadku sa neupravuje platba, ktorú treba vykonať zmluvnému zástupcovi predtým, ako súd rozdelí a určí procesné výdavky; na tom sa poskytovateľ právnych služieb a zastupovaná osoba dohodnú v rámci zmluvy o poskytovaní právnych služieb.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Právna pomoc sa poskytuje účastníkovi konania, ktorý je fyzickou osobou a ktorý v čase podania žiadosti o právnu pomoc má pobyť v Estónskej republike alebo inom členskom štáte EÚ alebo je občanom Estónskej republiky alebo iného členského štátu EÚ. Pobyť sa určuje na základe článku 62 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012. Iným účastníkom konania, ktorí sú fyzickými osobami, sa právna pomoc poskytne len v prípade, ak to vyplýva z medzinárodnej dohody.

Právna pomoc sa poskytuje osobe, ktorá o ňu požiada, ak:

osoba žiadajúca o právnu pomoc nie je schopná zaplatiť procesné výdavky v dôsledku svojej finančnej situácie alebo je schopná zaplatiť ich iba čiastočne, alebo na splátky, a

je dostatočný dôvod domnievať sa, že zamýšľané konanie bude úspešné.

Predpokladá sa, že účasť v konaní bude úspešná, ak podklady návrhu, pre ktorý sa žiada právna pomoc, sú vypracované právne presvedčivým spôsobom a návrh je podložený faktami. Pri hodnotení úspešnosti účasti osoby v konaní sa zohľadňuje aj dôležitosť prípadu pre osobu, ktorá žiada o právnu pomoc.

Fyzickej osobe sa neposkytne právna pomoc:

1. ak sa nepredpokladá, že procesné výdavky prekročia dvojnásobok priemerného mesačného príjmu osoby žiadajúcej o právnu pomoc, pričom priemerný mesačný príjem sa vypočíta na základe priemerného mesačného príjmu za posledné štyri mesiace pred podaním žiadosti po odrátaní všetkých daní a povinných odvodov do poisťovní, predpísaných súm na splnenie vyživovacej povinnosti vyplývajúcej zo zákona a primeraných výdavkov na bývanie a dopravu;

2. ak osoba, ktorá žiada o právnu pomoc, je schopná uhradiť procesné výdavky z existujúcich aktív, ktoré možno bez väčších ťažkostí predať a voči ktorým možno podľa zákona uplatniť žiadosť o platbu.

Pokiaľ ide o právnické osoby, právo žiadať o právnu pomoc na účely dosiahnutia svojich cieľov majú len neziskové združenia alebo nadácie zapísané v zozname neziskových združení alebo nadácií, ktoré využívajú stimuly v oblasti dane z príjmu, prípadne rovnocenné neziskové združenia alebo nadácie so sídlom v Estónsku alebo inom členskom štáte EÚ za predpokladu, že žiadatelia preukážu, že žiadajú o právnu pomoc v oblasti ochrany životného prostredia alebo ochrany spotrebiteľa, prípadne v inom prevažne verejnom záujme, s cieľom zabrániť možnému poškodeniu zákonom chránených práv veľkého počtu ľudí a za predpokladu, že nemožno očakávať, že budú schopní uhradiť náklady z vlastných aktív, ani že budú schopní tieto náklady uhradiť iba čiastočne alebo na splátky. Iné estónske právnické osoby podľa súkromného práva môžu požiadať o právnu pomoc vo forme úplného alebo čiastočného oslobodenia od platenia štátneho poplatku za odvolanie. Iným zahraničným právnickým osobám sa právna pomoc poskytne len na základe medzinárodnej dohody.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Žaloba sa považuje za podanú vo chvíli, keď je doručená súdu. Platí to iba v prípade, keď bola žaloba doručená odporcovi neskôr. Ak súd odmietne prijať návrh na preskúmanie, žalobu odporcovi nedoručí. Ak je návrh v súlade so zákonnými požiadavkami, súd rozhodne a návrh prijme na preskúmanie. Ak návrh nie je v súlade so zákonnými požiadavkami, súd poskytne navrhovateľovi lehotu na odstránenie nedostatkov. Súd v primeranej lehote rozhodne, či návrh na preskúmanie prijme alebo ho odmietne prijať a či je potrebné stanoviť lehotu na odstránenie nedostatkov. Súd oznámi navrhovateľovi, že prijal návrh na preskúmanie.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Súd informuje účastníka konania o vývoji konania prostredníctvom administratívnych rozhodnutí. Súd prostredníctvom administratívneho rozhodnutia stanoví odporcovi lehotu na odpoveď; týmto spôsobom sa zároveň odporca informuje o tom, že bol prijatý návrh na preskúmanie.

Posledná aktualizácia: 02/10/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.